

:::: Không Biết ::::

## Trái tim

Phạm Học là một viên chức mẫn cán của Sở tài chính. Anh đã thu thuế của bao nhiêu người. Đến nỗi người ta đều nhất trí quan niệm rằng Phạm Học không có trái tim, không biết thương xót. Học đem điều đó hỏi nhiều người không bị anh thu thuế. Người ta ghé tai vào ngực Học nghe ngóng, cuối cùng ngập ngừng nêu ý kiến:

- Chỗ ấy có cái gì đập, nhưng nếu ai cũng bảo anh không có trái tim thì phải xem lại thật.

Có người táo bạo nói:

- Tôi cho là chỗ ấy có con chó nhỏ.

Học buồn lắm. Ai cũng có trái tim của mình, có người có trái tim bất diệt, thế mà học lại không có.

Từ ngày ấy, Học mắc chứng trầm uất. Nhìn đâu cũng thấy màu u tối, làm gì cũng buồn bã chập chạp, cho là ai cũng hơn mình. Như thế đã được hàng năm. Có người thương tình an ủi mà không được.

Nhà Học nằm trong khu tập thể đông hộ. Gia đình có ba người, hai bố mẹ già đều về hưu. Tài sản của Học không có gì nhiều, một chiếc giường, một bộ bàn ghế, giá sách và chiếc xe đạp. Trên bàn lúc nào cũng có quyển sách mở. Học mê đọc truyện. Có khi thắp đèn đến khuya để đọc, ánh đèn ngả cả sang láng giềng.

Cạnh nhà Học có một gia đình khác, trong có một cô gái lớn tuổi độ hăm hai, người không lấy gì làm đẹp. Cô đang muốn lấy chồng, tuy nhiên cô không để mắt đến Học. Người ta đồn đại Học là người không có trái tim. Chẳng có ai muốn lấy một người không tim làm chồng cả.

Học cũng hơi để ý đến cô bạn láng giềng, nhưng vì cô quá lạnh nhạt với anh, nên mỗi cảm tình ban đầu cũng chỉ dừng lại ở mức đạm bạc.. nhất là vì cô không đẹp lắm, không đủ làm anh say đắm.

Bố mẹ Học khuyên con lấy vợ để cho có hạnh phúc, nhưng vì nhà nghèo, vì mặc cảm của người có tật, hơn nữa cũng vì các cô gái hẳn biết Học mất tim đều sợ hãi lánh xa nên việc chưa thành. Có cô dễ dãi hơn các bạn gái của mình, bằng lòng lấy Học chỉ với điều kiện Học có nhiều tiền. Bởi vì có nhiều tiền là có được trái tim mới, thế thôi.

Học buồn phiền vô hạn. Nhiều lúc rảnh rỗi, anh đặt mình vào hoàn cảnh người giàu có, thử bỏ tiền ra chữa bệnh tim. Thì anh nhận ra rằng có quảng cáo chữa đau tim, nhồi máu cơ tim, ung thư tim, thay mới tim. Nhưng thay mới tim cũng có nhiều kiểu: thay tim cơ học, tim động vật, tim người sống. Thay tim người sống, đồng loại với mình là tốt nhất, nhưng cái đó tốn kém nhiều bề. Chẳng hạn phải có người cho tim, nếu chẳng có ai đồng ý cho tim thì thế nào cũng phải giết một người để đoạt lấy quả tim không được đồng ý trao.

Suy nghĩ vợ vẫn mãi cũng đến thế thôi. Học hàng ngày vẫn đi làm, theo nhiệm vụ của mình mà thu thuế từ đồng bào kinh doanh. Tối đêm, ngoài lúc vui vẻ chơi bời với bạn bè, đồng nghiệp của mình, Học lại đọc sách và nghĩ đến một người phụ nữ khả ái.

Sự đời cứ thế trôi đến khi xảy ra một chuyện buồn.

Số là sáng hôm ấy có thằng ăn cắp trẻ tuổi giật cặp công tác của Học, trong ấy có các loại giấy tờ, biên lai và tiền mặt thu được. Tên ăn cắp chạy trốn rất nhanh. Học đuổi theo cũng nhanh không kém. Đến giữa đường cái, thành linh tên kẻ cắp chạy quật trở lại, tiện tay xô Học ngã. Anh ngã vào đúng chiếc ô-tô đang phóng tự nhiên giữa đường. Người lái xe tất nhiên chẳng có lỗi gì, mặc dù anh ta phanh xe hơi chậm. Học bị thương nặng, lát sau được đưa đến bệnh viện trong tình trạng nguy kịch.

Nhiều người bị Học thu thuế bảo nhau:

- Cho đáng kiếp, nó lúc nào cũng chực giết tiền của chúng ta, đồ vô lương tâm.

Bạn thân mến, một thương gia bao giờ cũng thấy rất bình thường, hợp đạo lý khi tăng giá hàng đánh vào túi người tiêu dùng, nhưng thấy không bình thường vô đạo lý khi có ai muốn đánh vào túi tiền của hắn.

Học nằm trong nhà thương khá lâu, chính anh thì không biết là đã bao lâu bởi bị hôn mê. Chợt tỉnh cơn mê, anh nghe thấy hai, ba bác sĩ, y tá đang đứng bên giường cấp cứu anh nằm bảo nhau:

- Thập tử nhất sinh, may anh này có tim khoẻ nên còn trụ được.

Một trái tim! Ai nói thế đấy? Chính là những người đang cấp cứu cho anh. Anh mở hé hé mắt nhìn quanh. Trong phòng không còn một bệnh nhân nào khác. Sau một hồi lâu suy luận, cân nhắc, phủ định đi rồi khẳng định lại, anh tin chắc rằng họ nói về trái tim của chính anh. Một trái tim khoẻ mạnh đủ chống lại sự tàn phá bên ngoài. Một trái tim thực thụ, như mọi người.

Anh như khoẻ lại vì cái tin tốt lành bên giường bệnh đó. Mười phần đau yếu chỉ còn lại ba bốn. Một mai anh sẽ khoẻ. Anh sẽ nói với tất cả mọi người rằng anh có một trái tim mạnh khoẻ như mọi người. Anh có thể làm việc đến hết đời với trái tim bình thường này. Không ai còn có thể chế nhạo anh. Những cô gái sẽ nhìn anh bằng con mắt khác, rồi anh sẽ lấy một người tốt trong số họ làm vợ. Cuộc đời sẽ tốt đẹp.

Giấc mơ tốt lành nâng đỡ Học. Nhưng chẳng bao lâu sau thì tình trạng hôn mê lại đến. Một tốp bác sĩ đến bên giường Học nằm. Họ truyền máu và tiêm thuốc để anh tỉnh lại. Những bác sĩ đưa mắt nhìn nhau. Miễn cưỡng như phải tuân theo mệnh lệnh đáng ghét, bác sĩ già hơn cả nói với Học:

- Cháu phải được biết một sự thật: cháu chẳng còn sống được bao lâu nữa.

Học nhắm mắt lại. Một niềm cay đắng không tả xiết làm tê liệt tâm hồn anh. Giấc mơ xanh về hạnh phúc tan biến. Nhưng anh hỏi:

- Cháu có tim không?

- Có, một trái tim rất khoẻ mạnh.

- Cháu sẽ mang trái tim đó xuống mộ.

Có lẽ không ai biết được trái tim đối với ta quý giá nhường nào, anh nghĩ.

Bố mẹ Học đi vào phòng, bật khóc. Họ bám lấy thành giường, như quên cả sự có mặt của các bác sĩ, khóc mãi.

Hai dòng lệ từ từ ứa khỏi khoé mắt Học, chảy dài xuống.

Các bác sĩ yên lặng nhìn nhau. Một người đưa tay xua xua trước mặt. Những người khác lắc đầu. Bác sĩ già lấy can đảm nói:

- Nhưng hãy còn một việc khác.

Mẹ Học hỏi trong tiếng nức:

- Cháu nó thì còn cần việc gì trên đời này nữa?

Bác sĩ cầm tay Học:

- Anh Học, anh sẽ từ biệt chúng tôi, bố mẹ anh, tất cả mọi người. Nhưng nếu anh muốn thì không hẳn thế, anh sẽ để lại cho đời một phần con người anh. Có một ca giải phẫu tách anh em sinh đôi liền cần một trái tim sống. Chỉ cần một trái tim. Anh ra đi sẽ không cần trái tim đó.

Học đau xót nghĩ: chính ta cần trái tim của ta.

Bố mẹ Học đưa nhau quất lên:

- Cút đi, phường đồn mạt. Chúng tôi không cho ai tim của con chúng tôi cả. Nó sinh ra thế nào thì chết thế ấy, các người không có quyền gì cưỡng đoạt của nó.

Các bác sĩ đều sững sùng. Họ lần lượt nói mãi, một ý, rằng quả thực họ không dám ép, cho tim là việc tự nguyện của công dân, nếu công dân không đồng ý thì họ thôi.

Đợi một lát không thấy Học nói gì, mà bố mẹ anh đều giận dữ, các bác sĩ máy nhau ra khỏi phòng. Chỉ còn một y tá ngồi lại trông chừng người sắp chết.

Tâm hồn Học nhuộm màu đen tối, trong màn đêm đó những cảnh đời nổi tiếp hiện ra, anh duyệt lại cuốn phim đứt quãng của đời mình. Hai mươi ba tuổi, chết trẻ quá, cả một đời còn ở phía trước. Còn bao nhiêu công việc, dịp may, hạnh phúc đang chờ đón. Lẽ ra tất cả phải không kết thúc như thế này.

Anh nghĩ về hai đứa trẻ chỉ có chung một quả tim. Chúng sẽ tiếp tục sống sau khi anh qua đời, nhưng là một cuộc sống nặng nề khó tưởng tượng nổi. Một cuộc sống hầu như vô ích, bất hạnh vì thiếu một quả tim, không thể trở thành con người toàn vẹn, độc lập. Cuộc sống của anh trước đây và của chúng tuy khác nhau, nhưng đều thiếu thốn. Anh ra đi mang theo hai kiếp người lẽ ra có thể được sống đầy đủ.

Phạm Học đi đến quyết định mới, chỉ nửa giờ trước khi anh vĩnh biệt thế giới. Nửa giờ để anh hạnh phúc trong lòng.

Các báo đều đưa tin về ca phẫu thuật tách hai em bé mười tuổi đã thành công. Trong ảnh, hai đứa trẻ đứng cạnh nhau, đều mỉm cười hớn hờ. Không ai có thể biết được đứa trẻ nào mang trái tim người lớn, trông chúng hoàn toàn khoẻ mạnh như nhau. Nhân tiện, các báo nêu tên người đã cho tim, một cái tên vô danh là Phạm Học. Thành công khoa học toả ánh át mờ các sự kiện thứ yếu khác.

Trong giới kinh doanh ở chợ kia, người ta bàn tán với nhau về cái chết của một nhân viên thu thuế, nhiều người ngạc nhiên vì câu chuyện sai trái về người không tim ấy lại một thời được tin đến thế. Nhiều người không phải trong giới kinh doanh trong đó có những cô gái cũng tự trách mình đã tin vào chuyện bịa. Hôm tang lễ anh Phạm Học, cô gái con nhà láng giềng theo xe tang mãi đến khi gia chủ chào từ biệt những người đưa tiễn. Cô có vẻ nhiều suy nghĩ.

Mộ Phạm Học khuất nẻo ở trong khu dành cho những người nghèo khổ vô danh, thỉnh thoảng có năm được phủ đầy hoa tươi do ai đó viếng thăm, ngay cả khi cả bố mẹ anh đều mất cả rồi